

Sygn. akt I C 224/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2023 roku

Sąd Rejonowy w Opocznie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Olejnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Jaworska

po rozpoznaniu w dniu 08 września 2023 roku w Opocznie na rozprawie

sprawy z powództwa M. J. (1)

przeciwko K. L.

z udziałem interwenienta ubocznego TUZ Towarzystwo (...) w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej K. L. na rzecz powoda M. J. (1) kwotę 341,00 (trzysta czterdzieści jeden) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 września 2020 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza od powoda M. J. (1) na rzecz pozwanej K. L. kwotę 675,24 (sześćset siedemdziesiąt pięć 24/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
- zasądza od powoda M. J. (1) na rzecz interwenienta ubocznego TUZ Towarzystwo (...) w W. kwotę 675,24 (sześćset siedemdziesiąt pięć 24/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
- zwrócić powodowi M. J. (1) ze Skarbu Państwa w łącznej kwocie 162,73 (sto sześćdziesiąt dwa 73/100) złotych tytułem niewykorzystanych zaliczek.

Na oryginale podpis Sędziego

Za zgodność z oryginałem świadczy

Sygn. akt I C 224/21

UZASADNIENIE

Powód M. J. (1) – reprezentowany przez pełnomocnika adwokata – w pozwie z dnia 14 maja 2021 r. (data nadania) wnosił o zasądzenie od pozwanej K. L. na swoją rzecz kwoty 3.869,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 września 2020 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną w uprawach pszenicy oraz zwrot kosztów wykonanych badań specjalistycznych na obecność glifosatu w pszenicy, a także kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podano, że szkoda na rzecz powoda powstała w dniu 15 czerwca 2020 r., kiedy to na zlecenie K. L. osoba przez nią upoważniona dokonała oprysku jej gruntu preparatem zawierającym glifosat, który to grunt sąsiaduje z nieruchomością powoda. Na skutek przeprowadzenia oprysków w niekorzystnych warunkach atmosferycznych, przy silnym wietrze, skażeniu glifosatem uległy uprawy M. J. (1), który musiał zutylizować całą swoją uprawę.

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 czerwca 2021 r. (data wpływu) pozwana K. L. – reprezentowana przez pełnomocnika adwokata – wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Ponadto wniosła o zawiadomienie o toczącym się procesie TUZ Towarzystwa (...) w W..

Pismem z dnia 28 lipca 2021 r. (data wpływu) TUZ Towarzystwo (...) z siedzibą w W. – reprezentowane przez pełnomocnika adwokata – zgłosiło interwencję uboczną po stronie pozwanego. Wniosło jednocześnie o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 czerwca 2020 r. po godzinie 18.00 w miejscowości A. na zlecenie pozwanej K. L. wykonany został oprysk jej gruntu ornego. Oprysk wykonany został środkiem chwastobójczym A. 360 SL zawierającym glifosat przy pomocy opryskiwacza ciągniętego przez ciągnik rolniczy. Oprysk był przeprowadzony przez pracownika posiadającego przeszkolenie w tym kierunku i dysponującego wieloletnim doświadczeniem w tego rodzaju czynnościach. Opryskujący zachował odległość ok. 1,5 m od sąsiedniego pola należącego do powoda M. J. (1) stanowiącego nieruchomość rolną o powierzchni 0,97 ha oznaczoną w ewidencji gruntów numerem działki (...). Pole należące do powoda obsiane było pszenicą. Działka powoda ma 10 m szerokości i ok. 900 m długości. Oprysk miał miejsce na długości ok. 700 m, czyli przed i za siedliskiem znajdującym się na działce pozwanej. W czasie trwania oprysku powód udał się do pozwanej i stwierdził, że wiatr jest zbyt duży, nie powinno się w takich warunkach prowadzić oprysku i w związku z tym najprawdopodobniej poniesie on szkodę.

W wyniku oprysku część uprawy pszenicy przy granicy z działką pozwanej została zniszczona. Plon z pozostałej części został przez powoda sprzedany.

/dowód: - zeznania świadków: M. J. (2) skrócony protokół rozprawy z

dnia 10.09.2021 r. k. 40 – 40v,

T. L. skrócony protokół

rozprawy z dnia 10.09.2021 r. k. 40 – 40v,

- zeznania powoda M. J. (1) skrócony protokół rozprawy z dnia

26.08.2022 r. k. 111v – 112,

- zeznania pozwanej K. L. skrócony protokół

rozprawy z dnia 26.08.2022 r. k. 112,

- wypis z rejestru gruntów k. 132/

W dniu 17 czerwca 2020 r. na zlecenie powoda pobrana została próbka z części nadziemnej pszenicy z jego pola i poddana badaniom w celu oznaczenia pozostałości pestycydów. Wynik badania wykazał obecność glifosatu w stężeniu 0,11 mg/kg, przy czym dopuszczalna norma wynosi 0,05 mg/kg.

Z kolei w dniu 10 sierpnia 2020 r. pobrano próbkę ziarna pszenicy z pola powoda i w badanej próbce nie znaleziono pozostałości glifosatu i kationu trimetylosulfoniowego w stężeniach wyższych niż granice oznaczalności.

/dowód: - sprawozdanie z badań nr (...) z protokołem pobrania próbki

k. 47 – 49,

- sprawozdanie z badań nr (...) z protokołem pobrania próbki

k. 13 – 15/

W dacie zdarzenia pozwana K. L. posiadała wykupione w TUZ Towarzystwie (...) z siedzibą w W. ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolnika.

/dowód: - polisa i wniosek seria (...) k. 32 – 33/

Opiniujący w niniejszej sprawie biegły w zakresie rolnictwa H. N. wskazał, że zniszczeniu uległ tylko nieregularny pas pszenicy wzdłuż jednego dłuższego boku działki o szerokości ok. 1 – 2 m. Jeżeli szerokość przedmiotowej plantacji pszenicy wynosi 9,5 m i po przyjęciu założenia, że średnia odległość rzędów wynosi ok. 13 cm i średnio tych zniszczonych rzędów jest około 6 to średnia szerokość zniszczonego pasa pszenicy wynosi około 0,78 m i w związku z tym zniszczona powierzchnia pszenicy wynosi 8,21 %. Biegły wskazał, że glifosat jest pobierany przez liście, przenoszony do części podziemnych rośliny i powoduje żółknięcie i następnie zamieranie rośliny. W związku z tym jeżeli został zniesiony od brzegu na plantację pszenicy jarej to zniszczył ją całkowicie. Połowicznego działania preparat ten nie ma, żeby jedynie przytłumić roślinę i obniżyć jej plon.

Środki ochrony roślin na terenie otwartym stosuje się, jeżeli prędkość wiatru nie przekracza 4 m/s. Nie ma precyzyjnych przepisów w jakiej odległości od innej rośliny uprawnej można wykonywać zabieg środkami ochrony roślin. Biegły stwierdził, że wykonywany zabieg zwalczania chwastów przez pozwaną na jej polu nie miał wpływu na plon pszenicy na całej sąsiedniej plantacji powoda. Nie ma precyzyjnych informacji jaki był wtedy wiatr, bo nie ma w pobliżu stacji meteorologicznej rejestrującej prędkość wiatru, ale musiał on mieć porywy, gdyż na zdjęciu widać głębsze obszary zniszczonej pszenicy.

R. biegły podał, że nie ma odrębnych przepisów określających zasady wykonywania oprysków glifosatem. Stosować się należy do zasad określających stosowanie wszystkich środków ochrony roślin. Nie ma także przepisów, które określałyby odległość od pól sąsiednich jaką należy zachować podczas oprysku.

Biegły wskazał, że dopuszczalny poziom glifosatu w pszenicy wynosi 0,05 mg/kg, ale w ziarnie, będącym podstawą produkcji spożywczej, a nie w liściach i łodygach dwa dni po zabiegu.

Przeniesienie przez wiatr oprysku z zawartością glifosatu miało wpływ na zmniejszenie plonu, ale tylko tam, gdzie roślina uprawna została zniszczona. Natomiast tam, gdzie pszenica pozostała zielona, glifosat nie miał większego wpływu na jej plon.

/dowód: - opinia pisemna biegłego H. N. k. 60 – 62,

- opinia pisemna uzupełniająca biegłego H. N.

k. 77 – 78/

Biegły z zakresu rolnictwa M. W. w opinii sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania podał, że przepisy nie precyzują w jakiej odległości dokonuje się oprysku od sąsiedniej uprawy, jak również nie warunkują tych zasad w zależności od rodzaju stosowanego oprysku. Oprysk winno się wykonywać przy prędkości wiatru nie przekraczającej 4 m/s. Nie ma przepisów określających jaka powinna być odległość zachowana od pola sąsiedniego

podczas wykonywanego oprysku. Pragmatyka zawodowa nakazuje, by przy wykonywaniu oprysków nie przenieść stosowanego preparatu na sąsiednią plantację, co w praktyce sprowadza się do zachowania odpowiedniej odległości ostatnią dyszą opryskiwacza a skrajem sąsiedniej plantacji, co wykonujący oprysk w przedmiotowej sprawie uczynił.

Biegły podał, że poziom glifosatu w produktach rolniczych przeznaczonych do konsumpcji nie powinien przekraczać 0,05 mg/kg, ziarno pszenicy, które posiadałoby zawartość glifosatu na poziomie 0,11 mg/kg nie nadawałoby się do celów konsumpcyjnych.

Przeniesienie oprysku z zawartością glifosatu na uprawę pszenicy na polu sąsiednim ma wpływ na uzyskany plon lecz tylko w zakresie obszaru plantacji spenetrowanego przez preparat.

Biegły ustalił, iż powierzchnia plantacji powoda wynosi 0,91 ha, natomiast jej szerokość wynosi 9,5 m. Długość pola wynosi 960 m. Biegły na podstawie analizy zdjęć ustalił, że średnia szerokość uszkodzonego pasa pszenicy wynosiła 1,2 m, czyli powierzchnia uszkodzonego pasa wyniosła 0,12 ha. Średni plon pszenicy jarej w 2020 r. według GUS wynosił 38,4 dt z 1 ha, zaś średnia cena pszenicy jarej w II półroczu 2020 r. według GUS wynosiła 74,21 zł dt.

Zgodnie z wyliczeniem biegłego szkoda w pszenicy powoda wyniosła 341,00 zł.

Powód obsiał pole pszenicą jarą odmiany A., która jest odmianą rekomendowaną przez hodowcę na gleby słabsze lecz maksymalnie kompleksu żytniego dobrego. Kompleks żytni dobry składa się z gleb klasy IVa i IVb, natomiast pole powoda stanowi kompleks żytni bardzo słaby, składający się z gruntów klasy IV 32 % natomiast 68% stanowią grunty klasy V i VI. Plonowanie jakichkolwiek upraw na takich gruntach jest przede wszystkim uzależnione od ilości opadów atmosferycznych w odpowiednim okresie rozwoju roślin. Biegły podał, że przyjęcie do wyliczeń średniej GUS za 2020 r. jest jak najbardziej właściwe w tym przypadku.

/dowód: - opinia pisemna biegłego M. W. k. 89 – 94,

- opinia pisemna uzupełniająca biegłego M. W.

k. 156 – 158/

Powód M. J. (1) wezwał pozwaną K. L. do zapłaty odszkodowania za zniszczoną uprawę i zwrotu kosztów badania na obecność pestycydów w łącznej kwocie 3.869,00 zł. Pozwana w odpowiedzi na wezwanie odmówiła zapłaty w/w kwoty.

/dowód: - pisma k. 6 – 10/

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu, powództwo zasługuje na uwzględnienie co do zasady, zaś co do wysokości jedynie w części.

W myśl art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Poza sporem pozostaje okoliczność, że w dniu 15 czerwca 2020 r. pozwana K. L. zleciła wykonanie oprysku swojej nieruchomości rolnej położonej w miejscowości A. preparatem chwastobójczym A. 360 SL zawierającym glifosat. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w toku przedmiotowego postępowania, w tym dokumentacji zdjęciowej, część preparatu została przemieszczona przez wiatr na sąsiednią nieruchomość należącą do powoda M. J. (1), co w konsekwencji doprowadziło do zniszczenia części uprawy pszenicy jarej, którą obsiana była nieruchomość rolna powoda oznaczona w ewidencji gruntów numerem działki (...).

Zaistnienie powyższych okoliczności, implikuje odpowiedzialność pozwanej na podstawie wyżej przytoczonego przepisu.

Kwestię sporną stanowiła wysokość poniesionej przez powoda M. J. (1) szkody. Powód w pozwie wskazał, iż w wyniku oprysków zastosowanych przez pozwaną K. L. w jego uprawie pszenicy stwierdzono obecność glifosatu w

stężeniu 0,11 mg/kg, a zatem znacznie przekraczającym normę, co skutkowało koniecznością utylizacji całej uprawy. W rzeczywistości powód w żaden sposób nie udowodnił, że takiej utylizacji dokonał, co więcej zarówno zeznający w toku niniejszego postępowania świadek – żona powoda M. J. (2), jak i on sam zeznali, że plon, który został uzyskany z części uprawy nie uszkodzonej w wyniku oprysku został sprzedany. Trzeba w tym miejscu podkreślić, na co wskazywali obydwaj opiniujący w sprawie biegli, iż uprawa skażona glisofatem w ogóle nie wydała plonu i w tej części właśnie stężenie było w wysokości przekraczającej dopuszczalne normy. Jednak po zbiorze pszenicy i przebadaniu zebranego ziarna, wynika, iż zebrany plon nie zawierał glisofatu ani innych substancji w dawkach przekraczających dopuszczalne normy. Oprysk nie mógł mieć wpływu na wielkość plonu z pola powoda. Jak wskazywali biegli wpływ na powyższe ma rodzaj gleby (u powoda jest ona słaba), nawożenie, opady i inne warunki atmosferyczne. Powód w żaden sposób nie wykazał, że w latach wcześniejszych jego plon był wyższy. Pełnomocnik powoda powoływał się również na prowadzenie ekologicznej uprawy przez powoda, jednak tej okoliczności również nie wykazał.

W tej sytuacji, przy ustalaniu wysokości szkody Sąd oparł się na opiniach biegłych w zakresie rolnictwa H. N. i M. W.. Obaj biegli w sposób pełny, rzetelny i nie budzący wątpliwości stwierdzili, iż wykonywany zabieg zwalczania chwastów przez pozwaną na jej polu nie miał wpływu na plon pszenicy na całej sąsiedniej plantacji powoda. Przeniesienie oprysku z zawartością glifosatu na uprawę pszenicy na polu sąsiednim ma wpływ na uzyskany plon lecz tylko w zakresie obszaru plantacji spenetrowanego przez preparat. Biegli zgodnie podali, że dopuszczalny poziom glifosatu w pszenicy wynosi 0,05 mg/kg, ale w ziarnie, będącym podstawą produkcji spożywczej, a nie w liściach i łodygach dwa dni po zabiegu. Z przedstawionych przez powoda wyników badań ziarna pszenicy wynika jasno, że stężenie glifosatu nie przekraczało normy, a zatem ziarno nadawało się do przeznaczenia na cele spożywcze.

Biegły M. W., po analizie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego, precyzyjnie wyliczył wysokość szkody w plantacji pszenicy powoda na kwotę 341,00 zł. Przyjęte przez biegłego do wyliczenia założenia takie jak: powierzchnia plantacji – 0,91 ha, jej szerokość – 9,5 m, długość pola – 960 m, a także średnia szerokość uszkodzonego pasa pszenicy – 1,2 m i w konsekwencji powierzchnia uszkodzonego pasa – 0,12 ha znajdują pełne potwierdzenie w załączonej do akt sprawy dokumentacji, w tym dokumentacji zdjęciowej wykonanej przez powoda. Biegły w sposób przekonujący uzasadnił także przyjęcie do wyliczeń średniego plonu pszenicy jarej w 2020 r. według GUS – 38,4 dt z 1 ha oraz średniej ceny pszenicy jarej w II półroczu 2020 r. według GUS – 74,21 zł dt. Powód w żaden sposób, w myśl art. 6 k.c., nie udowodnił bowiem, że plon z należącej do niego plantacji byłby wyższy, nie przedstawił także żadnych rachunków dokumentujących wysokość kwot uzyskanych ze sprzedaży ziaren pszenicy po zbiorze w 2020 r. Z tych wszystkich względów wysokość odszkodowania wyliczona przez biegłego na kwotę 341,00 zł jest, w ocenie Sądu, w pełni miarodajna do poniesionej przez powoda szkody.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. sentencji wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu.

Sąd oddalił powództwo w pozostałej części jako niezasadne – punkt 2. sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Powód M. J. (1) wygrał proces w 8,81 %.

Koszty poniesione przez stronę powodową wyniosły 3.654,27 zł, na którą złożyło się: wynagrodzenie pełnomocnika według norm przepisanych w kwocie 900,00 zł, opłata sądowa w kwocie 200,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł i koszt wynagrodzenia biegłych w łącznej kwocie 2.537,27 zł (677,27 zł + 1400,00 zł + 460,00 zł).

Koszty poniesione przez pozwaną K. L. wyniosły 917,00 zł, na którą złożyło się: wynagrodzenie pełnomocnika według norm przepisanych w kwocie 900,00 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Koszty poniesione przez interwenienta ubocznego TUZ Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wyniosły 917,00 zł, na którą złożyło się: wynagrodzenie pełnomocnika według norm przepisanych w kwocie 900,00 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Łącznie koszty procesu wyniosły 5.488,27 zł.

Strony winny ponieść koszty w takim zakresie jak przegrały sprawę. Zatem powoda winny obciążyć koszty w kwocie 5.004,75 zł (5.488,27 zł x 91,19 %), a pozwaną i interwenienta ubocznego w łącznej kwocie 483,52 zł (5.488,27 zł x 8,81 %), czyli po 241,76 zł każdego z nich. Skoro pozwana i interwenient uboczny ponieśli koszty w kwotach po 917,00 zł każde z nich, to należy im się od powoda zwrot kosztów w kwotach po 675,24 zł na rzecz każdego z nich (917,00 zł – 241,76 zł), które to kwotę Sąd zasądził w punkcie 3. i 4. sentencji wyroku.

O odsetkach od w/w kwoty kosztów postępowania Sąd orzekł w oparciu o treść art. 98 § 1¹ k.p.c., który stanowi, że od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone, do dnia zapłaty.

O zwrocie niewykorzystanej części zaliczki Sąd orzekł na podstawie art. 84 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz.1398 ze zm.) – punkt 5. sentencji wyroku.